

Koululaistehtävät / Pohjois-Pohjanmaan museo

VASTAUKSET ESIHISTORIA, METSÄSTYS JA MAATALOUSTEHTÄVIIN

1. Vastaa seuraaviin esihistoriaa koskeviin kysymyksiin:

a. Esihistoriallinen aika eroaa historiallisesta ajasta, koska siitä ei ole olemassa mitään?

Kirjoitettua tietoa (kirjallisia aikalaislähteitä).

b. Tutkijat ovat jakaneet esihistorian kolmeen kauteen. Mitkä ne ovat?

Kivi-, pronssi- ja rautakausi. Nimetty keskeisimmän työkalumateriaalin mukaan.

c. Nykyisen Itämeren syntyä edelsi neljä eri vaihetta. Millä nimillä niitä kutsutaan?

Baltian jääjärvi, Yoldiameri, Ancylusjärvi ja Litorinameri.

d. Millä tavoin kivikauden ihmiset hankkivat elantonsa?

Metsästäen ja keräillen luonnonantimia.

e. Millä tavoilla rauta on pronssia parempi materiaali?

Rautaa voitiin valmistaa itse paikallisesta malmista. Pronssiin tarvittiin tinaa, joka oli tuontituote. Rauta on myös materiaalina kestävämpi ja monipuolisempi.

2. Selvitä seuraavat asiat metsästyksestä ja eräntäynnistä:

a. Mitä välineitä käytettiin hylkeenpyynnissä?

Harppuunaa, nuijaa, verkkoa ja katiskaa muistuttavaa loukkua.

b. Majavasta saatuja tuotteita olivat?

Turkis, liha ja majavan erittämä hajuke eli hausta, jota käytettiin lääketarkoituksiin.

c. Karhua ei saanut kutsua sen omalla nimellä. Mitä nimiä siitä karhun sijaan käytettiin? Mainitse ainakin viisi nimitystä. Mitkä nimistä ovat sinulle entuudestaan tuttuja?

Jumalanvilja, kontio, kauko, karvalallo, metsä, metsän ukko, metsän kuningas, metsäläinen, mörkö, mesikämmen, ohto, otso, peto, pyylynpoika ja pöpö.

3. Tutustu perinteisiin maatalouden muotoihin ja etsi vastaukset seuraaviin tehtäviin:

a. Miten maitoa perinteisesti käytettiin? Mitä tuotteita siitä valmistettiin?

Maitoa ei juurikaan käytetty tuoreena. Ainoastaan pienet lapset saivat lypsylämmintä maitoa. Maidosta tehtiin voita, juustoa, piimää ja viiliä.

b. Miksi Pohjois-Pohjanmaalla on suosittu juuri karja- ja maitotaloutta?

Se on ollut viljanviljelyä varmempi toimeentulon lähde. Rannikoilla ja jokivarsissa oli hyviä matalia luonnonniittyjä, joista saatiin paljon heinää karjanrehuksi.

c. Selitä lyhyesti miten voita valmistettiin kirnuamalla?

Maidon päältä kuorittiin kermaa sopiva määrä kirnuttavaksi. Kerma hapatettiin ja sitä vaivattiin kirnussa, rei'itetyllä männällä. Voi kerääntyi männän päälle. Voi kaadettiin kiuluun, jossa voista pestiin pois kirnumaito. Lopuksi voi suolattiin.

d. Milloin peruna tuli tunnetuksi Suomessa? Mikä oli ennen perunaa tärkein juures?

Peruna tuli tunnetuksi Suomessa 1700-luvun alussa. Oulun seudulla perunanviljelyä kokeiltiin ensi kertaa 1740-luvulla. Ennen perunaa tärkein juurikasvi oli nauris.

a. Pohjois-Suomen tärkeimmät viljalajit olivat ruis ja ohra, karjan rehuksi viljeltiin kauraa. Piirrä ruis, ohra ja kaura alla oleviin laatikoihin:

